

Liefdevolle wandeling in het Conservatorium



Balade amoureuse au Conservatoire

Pierre Battard

*Dans le jardin du petit Sablon,
Egmont et Hornes entendent les classes
de musique*



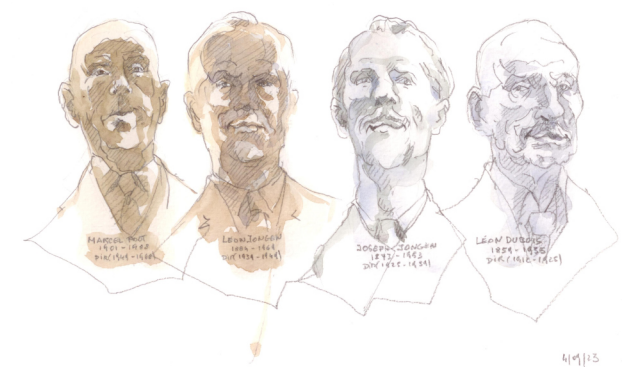
De Regentschapstraat, een legendarische plek

De bustes van de voormalige directeuren te glimlachen bij het nieuws over de renovatie.

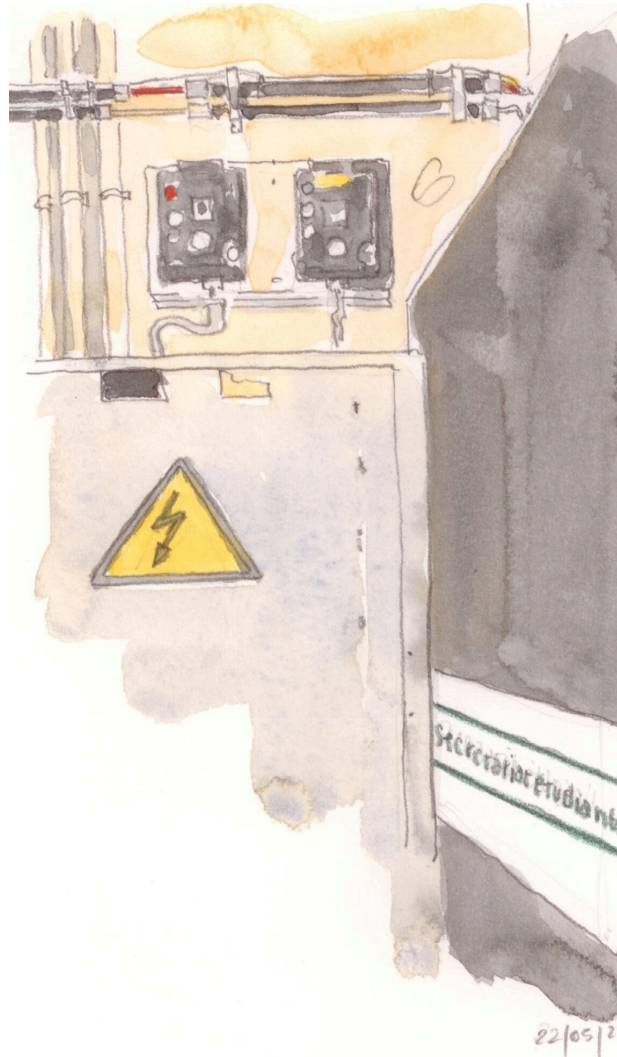
Het gebouw, dat wordt gedeeld door het Franstalige en het Nederlandstalige conservatorium en dat bol staat van geschiedenis en herinneringen, verdiende deze vernieuwing, aangestuurd door de vsw Conservamus.

Les bustes des anciens directeurs semblent sourire à l'annonce de la rénovation.

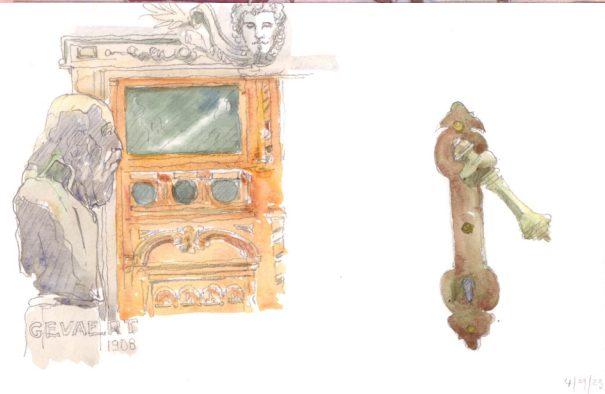
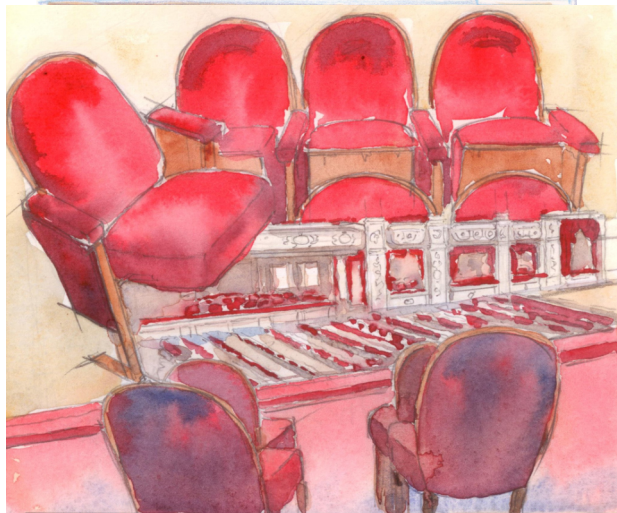
Partagé entre les conservatoires francophones et néerlandophones, chargé d'histoire et de souvenirs, le bâtiment méritait ce renouveau poussé par l'asbl Conservamus.



Het oude gebouw raakte in verval



La grande salle sera rénovée à l'identique

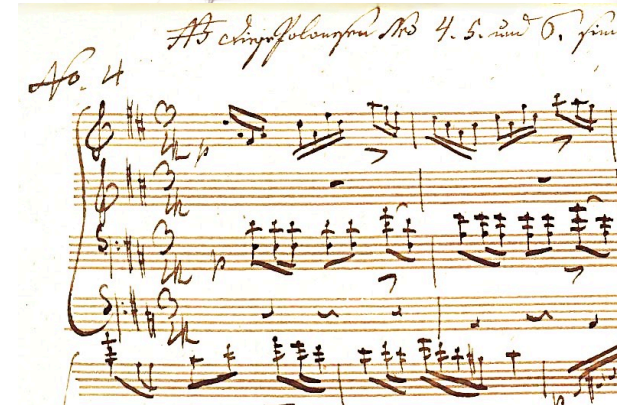


Luc en Lucia

Luc en Lucia slaan een bladzijde om : de ontvangst vindt niet langer plaats in de kleine ruimte achter de grote deur aan de Regentschapsstraat waar zoveel gezichten zich hebben gemeld voor informatie, een afspraak, toestemming of om de laatste roddels te vertellen.

Een bezorger brengt vijftien bakken met broodjes die 's avonds tijdens het concert in de reeks Afscheid van de zaal, georganiseerd door de vzw Conservamus, zullen worden verkocht.

De honderden uren die daar werden doorgebracht om mensen met vriendelijkheid, humor en welwillendheid te ontvangen zullen in de herinneringen en harten blijven voortleven.



Juste avant la fermeture

La grande salle est en repos, Maxime accorde le piano qui accompagnera le dernier concert du festival *Midi-Minimes* le jeudi suivant. Son père était déjà accordeur et après pas mal d'hésitations le métier l'a séduit, il peut en vivre.

Les grandes organisations comme le Concours Reine Elisabeth sont suivies directement pas les fabricants ou les importateurs mais le Conservatoire fait heureusement appel à des indépendants, confie-t-il. « Ce piano est au-dessus des concurrents, regardez la table, c'est du plein bien choisi alors qu'ailleurs on trouve des plaques assemblées. »



Net voor de sluiting

Met alleen het podium verlicht, lijkt de grote zaal ijskoud en somber; we beschermen ons zo goed en zo kwaad als het gaat. We hebben overwogen om naar de hal te gaan maar de akoestiek is er slecht.

De blazersklassen oefenen de inzetjes voordat ze onder leiding van Luc, die zich in zijn sjaal heeft gewikkeld, een partituur in één stuk spelen. Hij beweegt tenminste voortdurend, in tegenstelling tot de arme leerling met de triangel die boven op het podium zit.

In de hal herinneren de leerlingen die jong in de oorlog zijn omgekomen aan momenten die we hopelijk nooit meer zullen meemaken.



Muziekschrijftuur

In de voormalige directeurskamer, vóór de splitsing in 1967 in twee conservatoria, kwam de jury bijeen. Kristin, die al heel lang compositie doceert, zal dit historisch moment niet snel vergeten. Ze zit aan de piano om compositie te geven. Er zijn vier studenten met onuitsprekbare namen die hun tweede les volgen.

De volgende les is voor Noé, 23 jaar oud, al in het bezit van een masterdiploma uit Mons en gepassioneerd door compositie. De klik is duidelijk. Er wordt gesproken over het leren van harmonieën, contrapunt, de complementariteit tussen modale en atonale muziek en de noodzaak om de basis goed te kennen alvorens nieuwe muziek te componeren die een publiek vindt.



Muzieknotatie

Vaak zingen we samen de noten die ze op het blad schrijft. Cilian, Daan, Frederik en Delphine luisteren naar Ann heel aandachtig, met hun schrift op schoot.



la musique ancienne avec Benoît

Benoît enseigne le violon baroque. Le métronome scande inlassablement les mêmes enchaînements, d'abord dans un sens, puis dans l'autre, de plus en plus vite. Akiko, Dani et Anne travaillent les sensations du poignet et de la main.

– Quelle tension ressens-tu dans le bras gauche ?
Il faut mécaniser ces exercices en gardant les doigts sur les cordes.



Des originaux de Telemann et Porpora sont conservés à la bibliothèque.



Hélène begint met de harp

Agnès, eerste harpiste in de Munt, geeft haar les in een zaal vol grote instrumenten die als mummies zijn ingepakt.

Door het raam zie je het gebladerte en de standbeelden van de gilden op de Kleine Zavel. Is de harp misschien een soort edelsmeedkunst?

Agnès toont en legt uit:

‘Je moet de perfecte houding vinden, anders maak je geluid als je beweegt.’

‘Let ook op je buikspieren en je houding.’

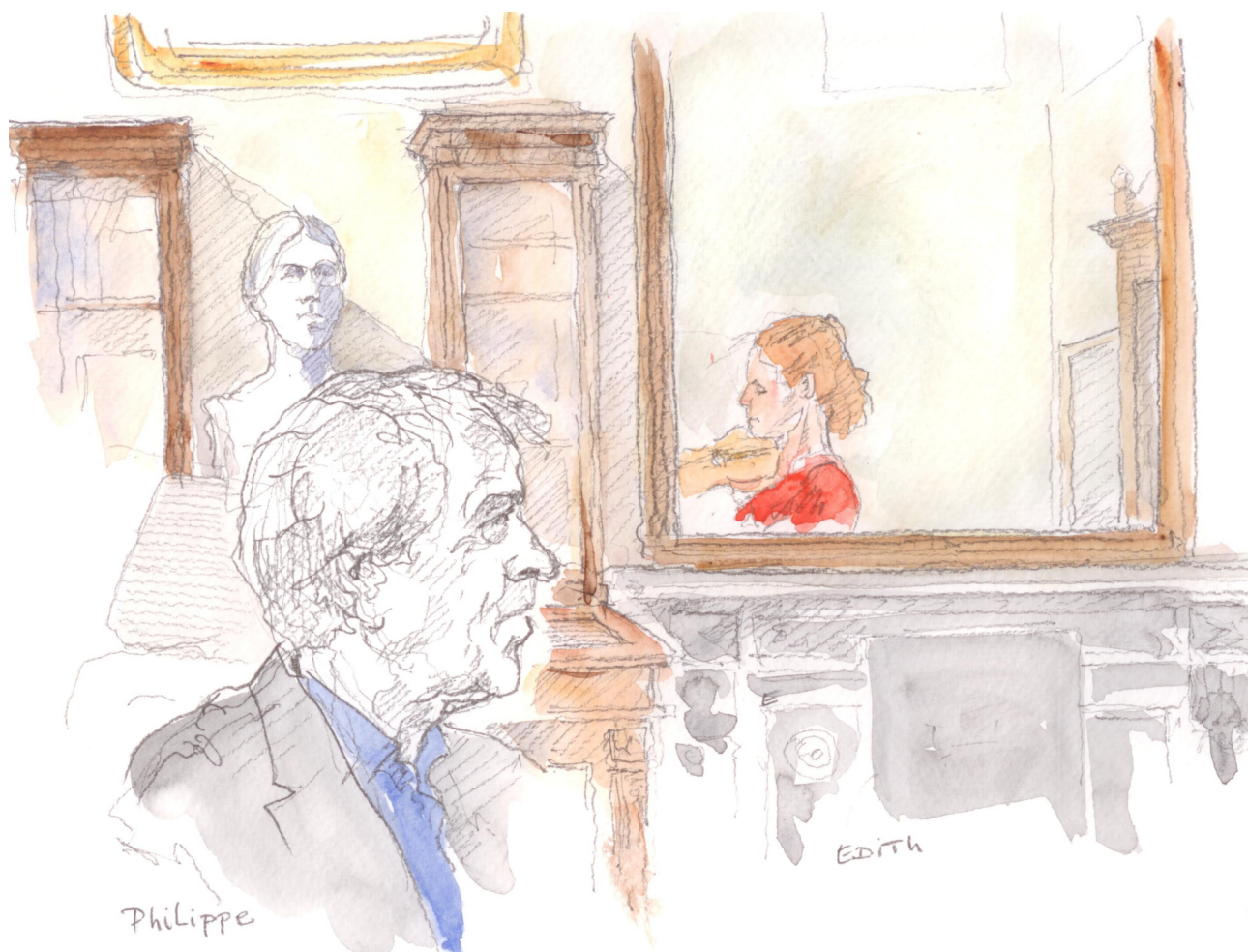
‘Wees bewust van de vinger die de snaar raakt en probeer zo laat mogelijk te dempen.’

‘Doe dit eerst langzaam voordat je het snel doet, om het beter te begrijpen.’



Helmut, een lange ervaring

Wereldberoemd in de hedendaagse muziek, hij woont de repetitie bij van het jeugdorkest van één van zijn werken voor piano en orkest. Na de uitvoering geeft hij gedurende een uur gedetailleerde opmerkingen aan elke instrumentalist. De aanslagen, de klanken, hun kracht en hun samenhang met het vervolg maken duidelijk hoe er een fijn kantwerk wordt geweven. Bart dirigeert het orkest en Jan Michiel zit aan de piano.



Leren, zoeken en begrijpen

De Malibran kijkt van bovenop de kast in de oranje zaal (zo vervaagd dat vuilgeel beter past).

Philippe legt Edith de beste handhouding uit.

‘Houd je hand zo vast. Het gaat om kleur, de strijkstok’.

‘De tweede vinger op de strijkstok bepaalt het gewicht op de snaar, zo, precies zo’.

..‘Het contactpunt is hier, niet daar.’

..‘Denk er 's ochtends aan, elke ochtend. Je moet zonder de andere vingers oefenen om eraan te wennen.’

..‘Zo is het heel goed; het is een vreemd gevoel maar zo is het! Hillary Hahn doet het zo.’ De oneindige subtiliteiten van de mogelijke combinaties en ontdekkingen zijn voortdurend te verkennen op dezelfde noten.

Ontdekken en rijpen

Ik denk heel eenvoudig dat als je je studie hier hebt afgerond en bij een ander begint, het niet goed is om jezelf meteen concertuitdagingen op te leggen. Neem de tijd; gun jezelf een jaar om tijd voor jezelf te nemen en te kiezen welk repertoire je gaat spelen.’

Edith heeft al concerten en een begin van programma's vastgelegd waaronder behoorlijk wat kamermuziek.

‘Ik had gehoopt twee maanden lang Mendelssohn te kunnen spelen. Ik heb er niets op tegen dat je speelt maar gun jezelf wat tijd. Je verdient het om te winnen maar voor een wedstrijd moet je nog even wachten.

Ik stel voor dat je morgen terugkomt: neem een piano mee; de begeleidster zal blij zijn dat ze wat geld kan verdienen.’



Carlos en Stéphanie

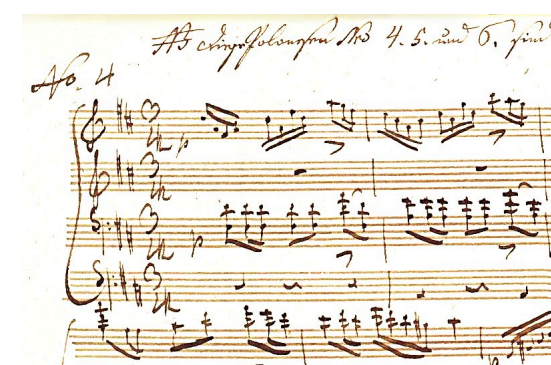
‘Uitstekend deel! Durven, durven, durven! Honderden keren doen’.

..‘Soms is het beter dan wanneer je wordt gedirigeerd.’

‘Je hebt nu weer een comfortabeler gevoel, een lekker gevoel.’

‘Hier is het logisch: in diminuendo, mi, fa, mi, la, fa, re.’

Mozart is aanwezig; de band tussen de docent en de leerling is voelbaar. Elke noot wordt afgewogen en de intensiteit die het tempo nodig heeft is precies goed.



Marco geeft pianoles

Aan Marijanor, een Litouwse, legt hij al spelend en zingend de subtiliteiten van tempo en muzikaliteit uit. De ruimtes, de ritmes, kortom de muziek, krijgen hier vorm.



Au premier étage

Œuvres pour deux pianos de Mozart et Max Reger.
Victor, à la tête du département clavier, avec Alix.



La classe de Muhiddin

Au quatre jeunes femmes:

– Vous devez utiliser plus les accords amis, je sens que tu as peur avant de te lancer, tu n’es pas encore assez sûre de toi sur ce passage. On se revoit jeudi à 14h.



Youssef en Alicia

Youssef helpt Alicia bij het verfijnen van lastige passages uit een bekend stuk dat ze binnenkort tijdens een concert zal spelen; het staat op haar website.

De nacht valt op de Kleine Zavel : het gebladerte en de beelden van ambachtslieden doen denken aan de verlichting van het nabijgelegen Magritte-museum.

Youssef staat op, speelt, begint opnieuw en stelt verschillende mogelijkheden voor. Hij dringt niets op maar begeleidt het denkproces en de technische mogelijkheden.

‘Je kunt het zo doen (hij speelt), of zo (hij speelt).’

Alicia begrijpt het en probeert het uit. Gele tinten en versleten, doorgezakte parketvloer.

‘We gaan vooruit, we vorderen, we zijn bondgenoten als kunstenaars.’

Benjamin en Lara

Hij is op de fiets gekomen, klarinetdocent en lid van een groot symfonieorkest.

‘Ik heb geluk.’

Hij houdt van deze zaal 2.14.17 onder het dak. Ze is vuil, verouderd en heeft slechts een klein dakraam maar ze is ruim en je kunt er goed in rondlopen. Hij loopt rond zijn leerling terwijl hij zingt en de uitdrukkingen aanneemt die hij op het instrument vertaald wil zien.

De spiegel is handig om zich te laten begrijpen. Lara is net geslaagd voor het moeilijke toelatingsexamen voor het eerste jaar. “Je moet thuis oefenen.” Hij zingt en legt de ademhaling en de emotie uit, zoals operazangers dat moeten doen.

Kamermuziek

Alle studenten moeten een cursus kamermuziek volgen. Aan het begin van het jaar ontstaan er vriendschappen en melden kleine ensembles zich via een platform aan bij docenten zoals Thomas, die ze tijdens zes sessies zullen ontmoeten waarin een deel van het voor dat jaar gekozen werk wordt behandeld. Zijn bescheidenheid en zijn voorzichtigheid doen hem zeggen dat hij als pianist misschien niet objectief genoeg is ten opzichte van zijn instrument en dat hij hen aanraadt om tegelijkertijd een andere cursus te volgen. Als hij tekent, hoor je zijn welwillendheid en zijn bekwaamheid nog beter.

Voor de grote spiegel in de oude zaal worstelen een eerstejaars pianist, een al wat verder gevorderde violist en een beginnende cellist met Tsjaikovski. Als ze vooruitgang willen boeken, zijn onderlinge repetitiesessies noodzakelijk.





Le jazz et Philippe

Philippe, riche d'une longue carrière d'accompagnateur, dirige une classe de première année du nouveau cursus Rythmes et Rythmiques.

– Ici, on ne forme pas des percussionnistes, on ouvre des horizons, on développe la coordination, on explore les nuances infimes qui transforment un geste en musique.

La subtilité des infimes variations discutées et répétées, impressionne.



Jazz met Vincent en Stéphane

Haar passie voor jazz bracht de jonge Russische Lada ertoe om na de piano trombone te gaan spelen. In de klas van Vincent volgen Guann-Tyng, Emelk en Gegorio elkaar op, waarbij Gegorio langer blijft om de nog aarzelende Guann-Tyng te helpen.

Het conservatorium is open van 9 tot 18 uur en hij hoeft alleen maar een zaal te reserveren; een geluk voor zijn burens, want naast de twee lessen per week oefent hij thuis of hier. Tijdens zijn bachelor had hij daar een uur academische les toegevoegd, maar dat heeft hij laten vallen om meer tijd te hebben om te oefenen.

We halen adem. De adem van het leven en van de klank komen samen onder de aandachtige en



welwillende leiding van Vincent, die telkens zelf het instrument bespeelt. Wat een werk voor één enkele juiste toon en een korte, natuurlijke reeks! We werken aan de basis; de beloning is samen muziek maken. Vervulde gordijnen, een vloer die op is.

Stéphane, de drummer, houdt met zijn leerlingen een ritmesessie voor een doctoraatsproject. Het is nauwkeurig werk. We veranderen een noot, een tempo, we testen minieme variaties en we vinden het leuk of niet. Marcel op de trompet, Louisa op de fluit, Louise de Leuvense, met haar pet achterstevoren op de elektrische bas, en Victor op de piano delen duidelijk het plezier van het moment.

Met spijt nemen we afscheid. Tot de volgende keer.



Manu

Manu is eerste solotrompettist in het orkest van de Munt; zijn Frans is even onberispelijk als zijn Nederlands, Duits en Spaans. De kroonluchter in de zaal stamt nog uit de tijd van de gasverlichting, net als de dames op de portretten, de kachel en de kolenvoorraad. Het is ouderwets maar charmant.

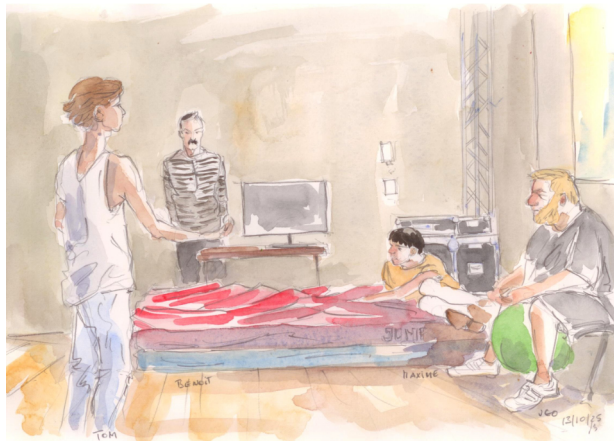


Apprendre le théâtre c'est apprendre à créer

Quatre étudiants inventent une scène de théâtre.

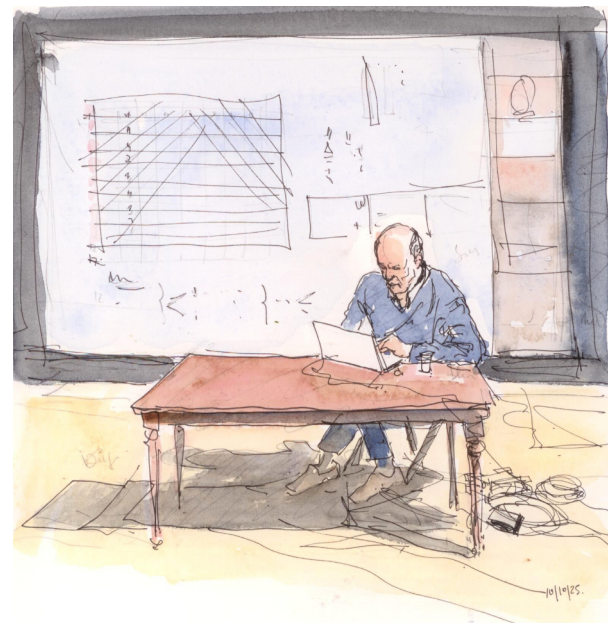
- Il y a un rapport entre la marionnette et le cochon.
 - Tu peux avoir un discours conservateur de base ou en étant plus subtil.
 - Ouais (Ils essayent un truc).
 - Incroyable de ouf !
 - Une suggestion : il se transforme en cochon.
 - Ouais, putain, drôle.
 - Dites-moi, que préparez-vous ?
 - On crée pour le cours d'art dramatique de janvier.
- On cherche une trame, Benoît a fait un document partagé, on va en faire une trame et un script.

Pour eux, une semaine compte 32 heures de cours plus les préparations, souvent le week-end. Au-delà d'un vocabulaire que Racine eut réprouvé, le sérieux est évident.



L'Erudition avec Michel

Un colloque sur l'analyse et le décryptage de partitions. Stockhausen est disséqué par Michel, l'ancien professeur, devant un public qui comprend et apprécie ces métriques complexes et leurs symétries avec les sigles du Zodiaque.



La recherche artistique

La journée de la curiosité. En 2e année de master, les étudiants doivent présenter leur travail de fin d'études. Pour les rendre plus autonomes et ouverts, ils doivent s'associer avec des futurs artistes d'autres départements.

Virginia, harpiste, explore le concept de résonance nourri par celui du *ma* oriental qui désigne l'intervalle entre les sons et le vide qui le fait naître.

Le paysage est large, la harpe est percutée à la main et frottée avec l'archet. Un saxo, une trompette et des drums lui donne les aspérités recherchées.

Un papa est venu supporter sa fille à la flûte. Un autre travail de fin d'étude intitulé "Interactions des biodatas dans l'improvisation" associait un piano électronique et un danseur dans une recherche sur l'improvisation.



Rythmes et Rythmiques

Une masterclass en Rythmes et Rythmiques.

Donné par une américaine en pleine forme, cette master class de *stepping* ouverte au public entraîne la vingtaine de participants (Il n'y a qu'un homme!) dans une combinaison rythmée par une musique entraînante de type afro-américaine, de mouvements synchronisés et répétitifs des bras, des mains, des jambes et de la voix.

Cela déménage et ceux qui y viennent pour un but professionnel ou pour le fun en ont pour leur déplacement ! Si chiquer et marcher en même temps est déjà difficile pour vous, ne commencez pas.



Etre Evalué

Au 5^{ème} étage du MIM, examen de fin d'année en guitare pour Antoine, baccalauréat (bloc 2), accompagné de Maria qui joue un concerto de Giuliani. Par 40° dehors, la salle climatisée est enchantresse. Le sol en bois donne une acoustique délicieuse aux mélomanes présents.

Il y a bien longtemps au 3^{ème} étage, ma mère, conseillée par un vendeur obséquieux de la maison Old England, choisit avec amour mon premier costume dans un marron moyen qui irait très bien au grand jeune homme!



Dans la chapelle baroque des Ursulines à la forte réverbération, située dans une maison de repos et soins, les évaluations prennent une solennité spéciale au fond d'un couloir propre et accueillant où quelques personnes âgées attendent l'air absent.

La portugaise Alba, en master 2, a déjà un master dans son pays. Elle donne des ateliers de chant avec les enfants. Les séances précisément minutées se déroulent en mai toute la journée en présence des enseignants, des membres du jury externes avec leurs partitions, du public intéressé comme ce monsieur assidu depuis longtemps et des copains et parents parfois venus de loin.

On entend Schubert, Bach, Milhaud, Mozart en trio, en duo et en solo. Les groupes se succèdent, en mélangeant les années. Il y en aura 17 ce vendredi. Les cotes complètent celles obtenues durant l'année.



Beoordeeld worden

De ouders, beiden landschapsarchitecten, zijn speciaal uit Portugal gekomen om het cello-examen van hun dochter bij te wonen en missen niets van het moment terwijl ze in absolute stilte en ontroerd filmen. Bij gebrek aan publiek klinkt de grote zaal prachtig, de cello's van de kandidaten van de namiddag laten hun treurige klanken horen voor hun onbewogen docenten.

Applaus en enkele bloemen van vrienden en familie juichen de halfuur durende optredens toe die door de piano begeleid worden; een heel jaar samengevat in enkele ogenblikken.



Evaluations de Jazz

Celles de *Bo*, le professeur, se font à la *Jazz Station* chaussée de Louvain, un endroit comme on l'imagine, sombre, en désordre, un peu crado et mais accueillant et bienveillant. Les *combo* se succèdent selon les affinités entre étudiants après que l'accordeur ait fait son travail.

Un groupe appelle sa prestation *Multiplicity of approaches*, 4 morceaux avec une voix, celle de Julien qui après l'abandon d'une carrière de juriste et de contractuel à la Commission Européenne et quelques économies en poche, se destine au chant.

Le groupe suivant fait du *Free Jazz* après avoir annoncé son engagement contre le commerce des armes. Camille, une voix souple et soyeuse s'insère finement dans l'ensemble.

On termine par une évocation très réussie du métro de New York qui m'a conduit à retirer mes appareils auditifs.

Nicolas ne pense pas trop à son avenir qu'il sait assez aléatoire.





Découvrir et transmettre

A l'auditoire Jongen, Cecilia de la classe de violon musique ancienne propose un petit voyage sur les traces d'un musicien presque inconnu, Hertel, qu'elle a découvert dans la bibliothèque en préparant un doctorat par un master approfondi. A la sortie, la discussion porte sur le diapason et l'accord du clavecin.

Le Conservatoire est fier de nourrir par des recherches les connaissances musicales qui contribuent à sa réputation.

Aurélie donne un récital de violon baroque avec Léonor au violoncelle, Raphaël les accompagne avec gentillesse au clavecin. Son métier c'est bien le clavecin et la gentillesse.



Apprendre, chercher et comprendre

Rue du Chêne, on apprend les métiers du théâtre et cela commence par la déclamation.

Six étudiants lisent des textes de leur choix en bac 2 de théâtre. Cindy corrige et commente les lectures données par Igor, Manon, Sara et Théo. On analyse le sens et la sémantique pour en nourrir la plus juste expression orale. L'engagement et la crédibilité sont évalués, ce sera leur métier.

Une participante enthousiasme ses collègues par le choix d'un discours d'un tribun politique bien connu. Si ce n'est que du théâtre, sa voie est tracée, si c'est son engagement, ce l'est également.

En deuxième année, quatre heures par semaine de déclamation sont au programme ainsi que quatre heures d'art dramatique.

– Tu sens ton bassin? Ton genou doit être souple, cela te permet de te centrer. Quand tu es assis, tu dois sentir le poids. C'est la position du cavalier.

– Vous êtes bien, respirez par le ventre, on s'ébroue les poignets, la tête, le cou, les lèvres, puis cerveau à gauche et puis à droite.

– Pour l'examen vous devrez présenter votre fable de La Fontaine.

– C'est mieux que la semaine dernière, c'est encore une sortie de frigo mais réfléchis encore à une autre entrée mais rien de grave.

– N'oublie pas que tes pas font du bruit, il ne faut pas confondre rythme et précipitation.

– Je dois encore mieux porter ma voix et utiliser mes lèvres.

Circé, Audrus et Saule apprennent le métier d'acteur et Bernard les accompagne avec empathie et amour.



Se produire

A la salle Fiocco de la Monnaie : airs et symphonies de musique ancienne.



Au Mim

Avec les étudiants de la section Rythmes et Rythmiques.

Un baccalauréat très original attire des étudiants provenant d'horizons aussi variés qu'un service hospitalier d'urgence ou une vocation musicale en musiques orientales comme celle de Shah, cette Palestinienne venue de Tunis, et encore Candela déjà diplômée en sciences sociales.

L'énergie, et la cohérence des musiciens emportent un public ravi et conquis. Les sourires et la sensibilité de Véronica la responsable, Muriel, Lou, et des autres font plaisir à voir



Werken, weken, werken

Eric, gepensioneerd, bereidt Marjana voor op een auditie om toegelaten te worden tot een Zweeds gezangskoor. De klank is nog niet helemaal zeker maar dat komt wel in de Kleine Nachtmuziek

‘Het is nu een kwestie van zelfvertrouwen, je hebt het enthousiasme en de energie maar mag ik je vragen om iets zachter te zingen?’

Klas A 013 waarvan de kleuren inmiddels onduidelijk zijn geworden kijkt uit op de binnenplaats; er staan twee vergelijkbare piano's maar van concurrerende merken.

Kaori is uit Japan gekomen om les te volgen bij een fortepianoleraar. Ze zal tot 18 h aan de moderne piano werken aan partituren die ze al heel goed kent.

De reputatie op het gebied van oude muziek van het conservatorium van Brussel en van Piet trok haar aan. Haar moeder is muzikante en ‘muziktherapeute’ en haar vader vertaler. Wonen in België is niet zo duur maar ze hoeft geen huur te betalen. Volgende week reist ze met een vriendin naar Frankrijk om een masterclass te volgen.

Tim, de docent, zegt dat de verschillen de laatste tijd kleiner zijn geworden, hoewel hij de voorkeur geeft



aan de Europese. Hij geeft hier 70 procent van zijn tijd les en de rest aan een academie waar hij improvisatie en begeleiding doceert. Met Nicolas, die hij één uur per week ziet, gaan we in op de essentie van de paar maten die de leerling voorstelt. De leek ziet daarin slechts minuscule nuances die in grote vertrouwdheid worden gedeeld en besproken.

‘We zien elkaar graag terug na de feestdagen.’



Een masterclass

Het conservatorium heeft de grootmeester van de cello, Gary, uitgenodigd voor een concert en twee dagen masterclasses. De uitvoering van een stuk van Max Bloch in Flagey tijdens het concert wordt in een ontroerende en aangrijpende stilte bijgewoond.

De sessies duren 45 minuten. De leerling speelt een stuk waarna de meester zijn indrukken samenvat en aangeeft waar nog aan gewerkt moet worden: een correctie van de armbewegingen, het geleidelijk openen van de schouder met behoud van een constante hoek in de elleboog. Ze lijken doodsbang.

Met zijn gebruikelijke jovialiteit vraagt Gary aan de ene of hij van deze muziek houdt en aan de andere om er humor en romantiek aan toe te voegen. Een les die zowel technisch als menselijk is en zeker vruchtbaar zal zijn.



Festival Courants d'Airs

Trente spectacles seront présentés en trois jours dans les salles du centre culturel Tour à Plomb ouvert récemment. Il convient bien mieux que le lugubre et froid hall de la rue du Chêne qui, s'il est gratuit, coûte cher en chauffage et montage de gradins. Paul accueille les publics et les étudiants.

Le thème de la première pièce, imaginée par les étudiants évoque les soucis de leur jeune vie d'adulte : la colocation, les couples qui se font et se défont, la mort, les déménagements, les regrets et les souvenirs. Ils ont appris à se mouvoir sur scène, à porter leur voix et à s'engager dans leur personnage.

La seconde aborde la démence. Dans le public les condisciples sont majoritaires, les rires et applaudissements semblent davantage liés au partage d'expérience estudiantine qu'au texte lui-même, un peu hermétique, abordant la sénilité avec, là aussi, beaucoup d'ellipses et de sous-entendus.

Le lendemain, prestations de cabaret, quatre par heure. Les deux comédiens en herbe partagent un volant et, chose rare, font rire de bon cœur.



Sur la porte principale, rue de la Régence

Op de voordeur, Regencestraat



Mes remerciements appuyés à tous ceux qui m'ont accueilli avec tant de bienveillance durant leur classes et leurs réunions.

Les professeurs et leurs élèves,
les membres de l'asbl Conservamus,
les directions des Conservatoires,
les secrétariats, les techniciens,
les bibliothécaires, les employés de ces bonnes maisons,
les responsables des travaux de la rénovation du bâtiment de la rue de la Régence,
les bénévoles et ceux qui m'ont aidé à traduire et corriger cet ouvrage si agréable à faire.
L'amour de la musique fédère et rend la vie plus belle.
C'est une école de sensibilité et d'humanité.

Pierre Battard, aout 2026
www.pierre-battard.be

Mijn bijzondere dank gaat uit naar allen die mij met zoveel welwillendheid hebben ontvangen tijdens hun lessen en bijeenkomsten.

De docenten en hun leerlingen,
de leden van de vzw Conservamus,
de directies van de Conservatoria,
de secretariaatsmedewerkers, de technici,
de bibliothecarissen, alle medewerkers van deze mooie instellingen,
de verantwoordelijken voor de renovatiewerken aan het gebouw in de Regentschapsstraat,
de vrijwilligers en allen die mij hebben geholpen bij het vertalen en corrigeren van dit werk, waaraan ik met zoveel plezier heb gewerkt.
De liefde voor muziek verbindt en maakt het leven mooier. Zij is een leerschool in gevoeligheid en menselijkheid.

Pierre Battard, augustus 2026
www.pierre-battard.be

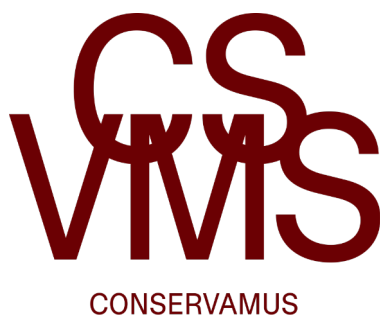


*Le Conservatoire vit, respire
et transforme*

Il forme, accueille, bouscule, émeut.
Avant sa réouverture, il offre déjà ce qu'il a de plus
précieux : la passion, la transmission, la joie
d'apprendre et de créer.

*Het Conservatorium leeft,
ademt en verandert*

Het vormt, verwelkomt, daagt uit en ontroert.
Nog voor de heropening biedt het al het kostbaarste
wat het te bieden heeft: passie, kennisoverdracht, de
vreugde van het leren en het creëren.



Conservamus asbl vzw

<https://www.conservamus.be/>

faites un don, doneer

BE47 7512 0296 6880

au profit de la rénovation du Conservatoire

om de renovatie van het conservatorium te steunen.

<https://donate.kbs-frb.be/actions/FFO-Conservamus>